

Jaettu ilmastokoordinaattori

1. Hankkeen aihepiiri

- Hankkeessa haetaan jaettu ilmastokoordinaattori Hausjärven, Lopin ja Tammelan kunnille. Ilmastokoordinaattori haetaan kahden vuoden määräaikaiseen työsuhteeseen. Ilmastokoordinaattori auttaa kuntia ilmastotyön suunnittelussa ja jalkauttamisessa yhdessä kuntaorganisaation sekä keskeisten sidosryhmien kanssa.

2. Hankkeen tarkoitus ja tavoitteet

- Hankkeen tarkoitus on edistää osallistuvien kuntien ilmastotyötä, syventää kuntien välistä yhteistyötä luomalla näille yhteisiä käytäntöjä sekä viedä hyväksi havaittuja toimintatapoja kunnasta toiseen. Hanke toteutetaan rekrytoimalla ilmastokoordinaattori, jolla on ajantasainen ja riittävä asiantuntemus ilmastotyön kehittämiseen sekä kykyä koordinoida kuntien välistä yhteistyötä.
- Hankkeelle on asetettu seuraavia tavoitteita:
 - *Tavoite 1: Ilmastosuunnitelmien luominen/kehittäminen.* Ilmastokoordinaattori vastaa kuntien ilmastosuunnitelmien laadinnasta sekä viemisestä osaksi kuntien käytännön toimintaa. Koordinaattori määrittelee ilmastotyölle toimenpiteitä ja askelmerkit sekä määrittelee aikataulun, jolla ilmastosuunnitelmissa kuvatut toimenpiteet saavutetaan.
 - *Tavoite 2: Tavoitteellista ilmastotyötä.* Ilmastokoordinaattori auttaa asettamaan tavoitteet kuntien ilmastotyölle. Tavoitteilla tarkastellaan toimenpiteiden onnistumista ja ne auttavat kohdentamaan toimenpiteitä tarkoituksenmukaisesti. Tavoitteiden asetanta sisältää mittarit niiden vaikuttavuuden arvioimiseen. Koordinaattori vastaa myös toimenpiteiden toteutumisen seurannasta.
 - *Tavoite 3: osallistaminen.* Hankkeen päättyessä kuntalaiset ja kunnan henkilökunta osallistuvat aktiivisesti kunnan ilmastotyöhön. Henkilökunnalla on työkaluja ilmastotyön edistämiseksi omalla alallaan.

3. Alustava kuvaus hankkeesta. Miten tavoitteisiin päästään.

- Hanke toteutetaan rekrytoimalla ilmastokoordinaattori Hausjärven, Lopin ja Tammelan kuntien palvelukseen. Koordinaattori rekrytoidaan kahden vuoden määräaikaiseen palvelukseen.
- Ilmastokoordinaattorin tehtävät koostuvat seuraavista kokonaisuuksista:
 - Kuntien ilmastotyön kokonaisuuden koordinointi ja toimivien ratkaisujen vieminen kunnasta toiseen. Tämä sisältää ilmastosuunnitelmien laadinnan sekä kehittämisen ja Ilmastovahdin ylläpitämisen.
 - Ilmastotyön benchmarkkaus: tämä käsittää kansallisten/kansainvälisten hyvien käytäntöjen seuraamisen ja niiden tuomisen osaksi kuntien ilmastotyötä.
 - Kuntien henkilöstön kouluttaminen ja sparraus. Tämä voi sisältää ohjeistusta ja koulutustilaisuuksia. Tarkoituksena on, että henkilöstölle kehittyy riittävä osaaminen ilmastotyön jatkamiseen ja kehittämiseen omalla toimialallaan.
 - Ilmastotyön sisällyttäminen kunnan päätöksentekoon ja strategiaan. Tämä kattaa päätösten perustelun ja päättäjien suuntaan tapahtuvan vuorovaikutuksen.
 - Kuntalaisten ja elinkeinoelämän osallistaminen ilmastotyöhön ja sen suunnitteluun. Tämä voi tapahtua esimerkiksi osallistumisella kesätoreihin tai muihin kunnan keskeisiin tapahtumiin. Ilmastokoordinaattori toimisi myös neuvoo antavana tahona kuntalaisten ja yritysmaailman tukena. Esimerkiksi MTK-tapahtumat voivat olla potentiaalisia tilaisuuksia vuorovaikutukseen maa- ja metsätalousyrittäjien kanssa. Hankkeessa tehdään eri kohderyhmille suunnattua, vaikuttavaa viestintää.

4. Mahdolliset yhteistyötahot ja keskeiset sidosryhmät

- *Kuntaorganisaatio*, painottuen erityisesti toimialajohtajiin sekä kuntien ympäristösektoreihin. Nämä ovat keskeisiä sidosryhmiä, joiden kanssa ilmastokoordinaattori toimii päivittäisessä työssään. Myös kunnan viestintä on tärkeä toimija sidosryhmien tavoittamisessa ja vuorovaikutuksessa heidän kanssaan.
- *Kunnan päättäjät*: Ilmastosuunnitelmien toimenpiteiden päätyminen kuntien strategioihin edellyttää päättäjien siunausta. Ilmastokoordinaattorin keskeisiä tehtäviä on osallistaa päättäjät ilmastosuunnitelmien tekoon riittävän varhaisessa vaiheessa sekä perustella esitettyjä ratkaisuja.
- *Yritykset ja elinkeinoelämä*: Yritykset voivat suosia kuntia, jotka ovat ilmastotyössään pidemmällä. Ilmastokoordinaattorin tehtävä on toimia neuvovana/ohjaavana tahona elinkeinoelämän suuntaan.
- *Varhaiskasvatus, opetus*: Tärkeä yhteistyötaho ilmastokasvatuksen kannalta.
- *Kyläyhdistykset*: Erityisen hyviä viestintäkanavia asukkaiden suuntaan, erityisesti ilmastomuutokseen varautumisen näkökulmasta (myrskyt, hulevedet, helleaallot jne.). Kyläyhdistysten paikalliset kokoukset ovat myös hyviä kanavia ilmastosuunnitelmien esittelyyn ja niistä keskusteluun.
- *Järjestöt*, erityisesti vesiensuojeluyhdistykset, ympäristöseurat, luonnonsuojeluyhdistykset.
- *HAMK ja oppilaitokset*: Näiden kanssa on ennestään yhteistyötä. Oppilaitoksissa on asiantuntemusta, joka täydentää ilmastokoordinaattorin osaamista. Lisäksi esimerkiksi koululaisen ja lukiolaisten osallistaminen ilmastosuunnitelmatyöhön voi tuottaa tärkeitä näkökulmia ja viedä tietoutta ilmastotyöstä perheiden suuntaan.
- *Kuntalaiset*: Kunnat ovat olemassa ensisijaisesti kuntalaisia varten. Hankkeen tavoitteena on saada kuntalaiset osallistumaan omalta osaltaan aktiivisesti ilmastomuutoksen hillintään ja ilmastosuunnitelmien laadintaan.

5. Mitä hyötyä hankkeesta on toteuttajille/sidosryhmille/elinkeinoelämälle.

- Jaettu ilmastokoordinaattori mahdollistaa kuntien rajallisten resurssien tehokkaan kohdentamisen. Hankkeeseen osallistuvat kunnat ovat suunnilleen samassa vaiheessa ilmastotyönsä osalta, minkä lisäksi ne ovat maantieteellisesti lähellä toisiaan ja niiden elinkeinorakenne painottuu samoille sektoreille (maa- ja metsätalous). Ilmastokoordinaattori mahdollistaa paitsi ilmastotyön vauhdittamisen, myös hyvien toimintatapojen skaalaamisen ja viehämisen kunnasta toiseen.
- Yritykset ja lapsiperheet ovat entistä tarkempia siitä, että heidän kotikuntansa on ilmastotyössään ajan tasalla. Hyvin koordinoitu ilmastotyö toimii vetovoimatekijänä elinkeinoelämälle ja koulutetuille lapsiperheille. Kunnan "vihreä brändi" heijastuu myös alueen yrityksiin, jotka voivat käyttää sitä osana omaa brändityötään.
- Ilmastotyön koordinointi mahdollistaa tehokkaamman ilmastomuutokseen varautumisen kuntien tasolla. Varautuminen sään ääri-ilmiöihin kuten myrskyihin, tulviin ja helleaaltoihin vähentää niistä seuraavia vahinkoja ja säästää tätä kautta myös kustannuksia. Energiantuotannon kehittäminen tuottaa vastaavia vaikutuksia, kun kuntien energiaomavaraisuutta voidaan lisätä ja näin vähentää mahdollisten tulevien energiakriisien vaikutuksia.

6. Alustava aikataulu, kustannusarvio sekä muut tarvittavat resurssit

- Rahoitusta voidaan hakea aikaisintaan syksyllä 2023. Varsinainen hanke sijoittuisi tällöin vuosille 2024–2025.
- Kustannukset olisivat noin 75 000 - 80 000 euroa.
- Kustannukset koostuvat pääosin ilmastokoordinaattorin palkasta. Lisäksi kustannuksia muodostuu yleisötapahtumien järjestämisestä, ulkopuolisen asiantuntemuksen hankkimisesta ja muista koordinaattorin töihin liittyvistä kuluista.
- Ilmastokoordinaattorin työpanoksen lisäksi hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan oppilaitoksilta saatavaa asiantuntemusta ja tukea.

7. Mahdolliset rahoituslähteet

- Todennäköisin rahoituslähde hankkeelle on ympäristöministeriöltä saatava rahoitus. Vuoden 2023 osalta ei ole vielä tietoa rahoitushakujen aikataulusta tai kriteereistä, mutta ympäristöministeriö on rahoittanut aiemmin vastaavia hankkeita (esim. [Uudessakaupungissa ja Laitilassa](#)). Kirjoitetaan siis yleisluontoisempi ideapaperi, jota voidaan myöhemmin helposti muokata rahoitushaun kriteerien mukaiseksi. Vuoden 2023 hausta tulee luultavasti lisätietoa kevään aikana.